

ZŠ Hustopeče, Nádražní 4, okr. Břeclav, 693 01 Hustopeče
www.zs-nadrazni.cz

Základní škola Nádražní

Nádražní 4, Hustopeče

Minimální preventivní program

Školní rok 2023/2024

Zpracovala:
Mgr. Jana Hrnčířiková
školní metodička prevence

Odpovědná osoba:
Mgr. Ivana Matějčíková
ředitelka školy

MPP je otevřený dokument a v průběhu školního roku bude i nadále ověřován, upravován a doplňován.

Ředitelka školy seznámena s programem dne 31. 8. 2023.

Pedagogičtí pracovníci seznámeni s programem na pedagogické poradě dne 1. 9. 2023.

1) Základní údaje o školském zařízení

Název organizace: Základní škola Hustopeče, Nádrazní 4, okres Břeclav

IČ organizace: 71009868

Telefon: 515 266 421

E-mail: skola@zs-nadrazni.cz

Adresa internetové stránky: www.zs-nadrazni.cz

Právní forma: příspěvková organizace

Ředitelka (statutární zástupce): Mgr. Ivana Matějčíková

Zástupkyně školy: Mgr. Ivana Brabcová

Metodik prevence: Mgr. Jana Hrnčířiková

Adresa: Nádrazní 4, Hustopeče, 69301

Kraj: Jihomoravský kraj

Zřizovatel: Obec Hustopeče

ZŠ Hustopeče Nádrazní je úplná základní škola s 9 postupnými ročníky. Je středně velká škola, která má 17 tříd, 383 žáků, 30 pedagogických pracovníků a 7 asistentů pedagoga. Školní družina má 5 samostatných oddělení, které navštěvuje 119 žáků. Výhodou školy je jedna velká budova pro oba stupně vzdělávání a výtah pro zdravotně znevýhodněné. Ve druhém patře budovy je 1. stupeň, v přízemí a prvním patře je 2. stupeň, tělocvična a odborné učebny. Pedagogický sbor má větší přehled o žácích. Ke škole přiléhá oplocené venkovní sportovní hřiště, v blízké budoucnosti bude otevřena výdejna obědů a postavena venkovní učebna na školním dvoře. Budova školy přímo sousedí s autobusovým i vlakovým nádražím, vyučování je rozvrhem přizpůsobeno dopravnímu spojení dojíždějícím žákům.

2) Školní poradenské pracoviště

Výchovný poradce: Mgr. Hana Komosná

Školní metodik prevence: Mgr. Jana Hrnčířiková

Školní speciální pedagog: Mgr. Markéta Krčmářová

Spolupráce s ředitelkou školy: Mgr. Ivana Matějčíková

Pracovní porady členů ŠPP

- každý první čtvrtek v měsíci

Náplň práce ŠPP

Výchovný poradce:

- koordinuje s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Navrhuje výchovná a preventivní opatření, navrhuje ředitelce školy svolání výchovné komise, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci rodičům i pedagogickým pracovníkům. Zaměřuje se na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Předává informace o aktivitách plánovaných v oblasti volby povolání na školní rok vycházejícím žákům a žákům 5. ročníků se zájmem o studiu na víceletém gymnáziu. Poskytuje veškeré informace kariérního poradenství a individuální konzultace vycházejícím žákům a jejich rodičům, napomáhá při rozhodování.

Metodik prevence:

- vytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v problémové třídě provede a vyhodnotí klima třídy. Zajistí klima třídy pro celou školu. V případě vzniklého problému dává podněty k nápravě, doporučuje výchovná a preventivní opatření, pomáhá žákům individuální konzultací, informuje rodiče o možnostech odborné péče. Uskutečňuje stmelovací aktivity pro žáky šestých ročníků. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice rizikového chování ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci minimálního preventivního programu.

Školní speciální pedagog:

- zajišťuje konzultace a poradenskou činnost žákům a jejich zástupcům, vede hodiny speciálně pedagogické péče. Průběžně odesílá žáky na vyšetření do PPP, úzce spolupracuje s třídními učiteli. Shromažďuje odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči, zhodnocuje IVP. Provádí depistážní šetření v 1. třídách, navrhuje vyšetření v PPP. Je součástí školního poradenského pracoviště. Zajišťuje nákup a přípravu pomůcek pro integrované žáky. Poskytuje materiály k reedukaci poruch při domácí přípravě žáků.

Ředitelka školy:

- sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Spolupracuje se školním poradenským pracovištěm. Sleduje problémy v kontextu celé školy, dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. V případě potřeby se aktivně zapojí do řešení problému, svolává výchovnou komisi za přítomnosti zákonných zástupců, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod.

Schránka důvěry:

- je součástí primární prevence pro žáky, kteří mají problém, který je trápí a stydí se s ním komukoliv svěřit. Mohou ŠPP informovat o zjištěných problémech ve třídě, připomínkách nebo napsat náměty na změny. Schránka je umístěna v mezipatře školy (přízemí – 1. patro) a její obsah je vyzvedáván každý pátek.

Informační zdroje:

Na druhém stupni jsou instalovány dvě nástěnky, na kterých jsou důležité aktuální informace pro žáky. První nástěnka je pro budoucí absolventy o možnostech studia na středních školách, gymnáziích nebo středních odborných učilištích. Další nástěnka obsahuje informace metodika prevence o preventivních programech a další informace, které se vztahují k tématům zařazeným do Minimálního preventivního programu. Zásady první pomoci při výskytu šikany jsou ve sborově, u ředitelky školy, výchovného poradce a metodika prevence. Veškeré

informace o akcích školy jsou aktuálně zveřejňovány na webových a facebookových stránkách školy, prostřednictvím článků v Hustopečských listech.

3) Právní východiska

Minimální preventivní program 2022/23 navazuje na MPP předchozího školního roku. Je vypracován z dokumentů MŠMT, které se týkají dané problematiky, především ze školského zákona č. 561/2004 Sb. a vyhlášky 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, aj.

- § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon
- § 8 a § 9, § 17 a § 18, § 30 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, č. j.: 21291/2010-18
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, č. j.: 37014/2005-25
- Pokyn MŠMT č. j.: 14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č. j.: 10 194/2002-14
- Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách, č. j.: 22294/2013-1
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027
- Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022-2027
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027, která navazuje na Národní strategii protidrogové politiky na období 2010-2018
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č. j.: MSMT-21149/2016
- Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem (IVýP) v rámci řešení rizikového chování žáků čj. MSMT – 43301/2013 platnost/12/2013/
- Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních, č. j.: MSMT-5217/2017-1

4) Vzdělávání pedagogů

Metodik prevence se pravidelně účastní školení pořádaných zařízeními pro DVPP a 2x ročně setkání pořádané PPP Břeclav. Pedagogický sbor formou samostudia (využívá odbornou literaturu ve školní knihovně) nebo jsou školení MP, VP nebo vedením školy. Problematika prevence je pravidelně zařazována na pořad jednání pedagogické rady.

Pedagogičtí pracovníci mají možnost nahlédnout do Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j.: 21 291/2010-28, které jsou na sdíleném google disku ve složce “MŠMT_Co dělat, když..” nebo u ŠMP, kde jsou návodným způsobem popsána jednotlivá témata:

- 01 Návykové látky
- 02 Rizikové chování v dopravě
- 03 Poruchy příjmu potravy
- 04 Alkohol
- 05 Syndrom CAN
- 06 Školní šikanování
- 07 Kyberšikana
- 08 Homofobie
- 09 Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- 10 Vandalismus
- 11 Záškoláctví
- 12 Krádeže
- 13 Tabák
- 14 Krizové situace spojené s násilím
- 15 Netolismus
- 16 Sebepoškozování
- 17 Nová náboženská hnutí
- 18 Rizikové sexuální chování
- 19 Příslušnost k subkulturám
- 20 Domácí násilí
- 21 Hazardní hry
- 22 Poruchy autistického spektra (PAS)

5) Analýza současného stavu

Co se nám daří:

- velkou výhodou základní školy je společná budova pro oba stupně, přičemž se všichni pedagogové znají osobně, a tudíž nemají problémy ve vzájemné výměně informací či komunikaci o žácích. V případě výskytu kázeňského přestupku je situace ihned řešena učitelem a následně jsou informace předány rodičům. Vedení školy plně podporuje další vzdělávání pedagogického sboru.
- Ve škole probíhá průběžná modernizace výpočetní techniky a vybavení jednotlivých tříd. Proběhla inovace učebny informatiky, chemie a fyziky.
- Škola umožňuje dětem ohroženým školním neúspěchem udržovat krok s ostatními žáky a poskytuje jim doučování.
- Škola klade důraz na podporu žáků ve sportovních aktivitách, vaření, přírodovědném praktiku, cvičení z matematiky a českého jazyka v rámci volitelných předmětů. Umožňuje

žákům zapojit se do různých soutěží, projektů, olympiád nebo se účastnit vystoupení pro veřejnost a rodiče.

- Třídní učitelé vedou pravidelné třídnické hodiny (min. 1x měsíc) na podporu pozitivního klima ve třídách, vytváří s žáky tematické dny, přírodovědné výlety, exkurze, aj.
- V loňském roce se nám podařilo na začátku září realizovat Adaptační program pro 6. ročník (ŠMP). Cílem bylo pomocí různých her zapojit všechny žáky tak, aby se lépe poznali a rychleji se začlenili do již vytvořeného kolektivu.
- Žáci celé školy se zapojili do týdne programování “Codeweek”, který probíhal v různých vyučovacích hodinách napříč všemi ročníky.
- Univerzita Palackého v Olomouci pro naše žáky uspořádala vzdělávací akci realizovanou projektem E-bezpečí na téma: „Nebezpečné komunikační jevy související s používáním ICT“ (oblast sociálně-patologických jevů). Tuto akci jsme absolvovali již druhým rokem, pro žáky byla velmi přínosná.
- ZUŠ Hustopeče zorganizovala pro žáky 1. stupně Výchovný koncert, který je všemi velmi oblíbený.
- Žáci se zapojili již po šesté do Projektu 72 hodin, aby udělali radost obyvatelům Domova pro seniory v Hustopečích se svým zpěvem lidových písní, přednesem básní a tancem.
- Ve škole pracuje školní parlament, který připravil pro žáky na každý měsíc projektový den - například sbírku potravin pro potřebné, den bez batohů nebo (tý)den učitelů - učení naruby, aj.
- Na konci školního roku jsme se opět setkali na Školní akademii, kde se žáci představili se svým vystoupením a žáci devátých ročníků se se všemi rozloučili.
- 2x ročně jsou pořádány konzultace v tripartitě “učitel - rodič - žák”.
- V průběhu školního roku jsou organizovány třídními učiteli, vychovatelkami školní družiny, učiteli tělocviku a vedením školy různé nejen sportovní aktivity a soutěže.

Co nás trápí:

- rizikovými místy pro výskyt nežádoucích jevů v budově školy jsou toalety, kde je potřeba neustálý dozor pedagogů, protože zde dochází k ničení majetku školy a kouření elektronických cigaret.
- Problematické jsou také vztahy mezi žáky, náznaky šikany a kyberšikany na obou stupních školy, proto proběhlo téměř v celé škole dotazníkové šetření na potvrzení/vyvrácení šikany a jiného rizikového chování. Na 1. stupni prováděla šetření ŠMP, žáci 2. stupně vyplňovali dotazník Klima třídy (SCIO). Této oblasti se i nadále věnujeme.
- V loňském roce jsme zjistili sebepoškozování u dvou žákyň na 2. stupni. S oběma bylo pracováno.
- Žák 8. ročníku byl přistižen při kouření el. cigarety ve třídě, byla mu udělena dvojka z chování.
- Rodičům byly poskytnuty informace a letáky v Edookit o prodeji a nebezpečnosti vzniku závislosti na nikotinových sáčkách, kratomu, želé bonbonech a jiných sladkostech obsahujících návykové látky.

V letošním roce plánujeme:

1. ročníky - stmelovací aktivity, tématické dny
 2. ročníky - tématické dny, Edukativní programy
 3. ročníky - tématické dny, Edukativní programy
 4. ročníky - tématické dny, Edukativní programy
 - Emoce a my 1 - Podané ruce
 5. ročník - Adaptační den - seznámení s novou třídní učitelkou (VP) / září
 - Úvod do problematiky závislostí - Podané ruce
 6. ročníky - Adaptační den - stmelování kolektivů, seznámení s novou třídní učitelkou (ŠMP) / září
 - Emoce a my 2 - Podané ruce
 7. ročníky - K-centrum - Peer program - drogy a drogová problematika (8h)
 8. ročníky - JUDr. Živěla - beseda s právníkem
 - K-centrum - Beseda o drogách - rozdělení, rizika, žloutenky, HIV
 - exkurze v K-centru Břeclav
 - Intimita, sex a vztahy - Podané ruce
 9. ročníky - Úřad práce Břeclav / říjen
-
- klima třídy - 3. ročník (ŠMP), 4. - 9. ročníky (SCIO)
 - výchovný koncert - Advent, ZUŠ / prosinec, květen
 - třídnické hodiny 1h/měsíc - na školním disku jsou vytvořeny (VP, ŠMP) návrhy na TH
 - škola se zapojí do kulturních akcí města i jiných institucí (Projekt 72 hodin, Burčákové slavnosti, vánoční vystoupení, Den matek, aj.).
 - škola bude pořádat menší kulturní akce v rámci školy (besídky, školní akademie)
 - opět bude zvolen nový školní parlament
 - v průběhu roku budou probíhat každoroční sportovní aktivity, které organizují učitelé tělesné výchovy nebo třídní učitelé
 - v rámci jednotlivých předmětů budou plánovány exkurze, které připravují jednotliví učitelé, VP nebo MP. Plán exkurzí bude uveden v ročním a měsíčním plánu školy
 - v průběhu roku zajistí metodik prevence další besedy, peer programy nebo preventivní programy dle nabídky center a potřeb školy. Termíny těchto akcí budou průběžně doplňovány do plánu školy. Průběžně budou doplňovány i do dokumentu MPP, kde bude zhodnocena jejich kvalita a efektivita.

Školení ŠMP

- setkání ŠMP + VP /2x rok
- Drogy a drogová problematika
- webináře

Při realizaci preventivního programu klademe důraz na následující činnosti:

- učit žáky řešit konfliktní situace
- vést je ke schopnosti odmítat činnosti, které by mohly mít negativní důsledky
- posilovat sebedůvěru dětí
- informovat je přiměřeně věku o následcích užívání návykových látek
- podporovat mimoškolní činnosti, koníčky, aj.

6) Strategické cíle

a) dlouhodobé

Základním cílem primární prevence rizikového chování jsou:

- udržovat přátelské klima školy
- podporovat výchovu ke zdravému životnímu stylu
- rozvíjet a podporovat sociální kompetence
- vytvářet správné životní postoje
- poskytovat žákům a učitelům další podporu ze strany školského poradenského pracoviště v oblasti prevence sociálně patologických jevů

b) střednědobé

- zkvalitňovat spolupráci rodiny a školy
- uskutečnit další vzdělávání metodicky prevence
- školní preventivní strategii a Minimální preventivní program naplňovat při práci s třídními kolektivy i s jednotlivými žáky

Cílem působení v oblasti prevence rizikového chování je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- schopné udělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí
- s přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi
- schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů
- s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek

c) krátkodobé

- sledovat potřeby žáků v oblasti primární prevence
- zajišťovat pestrou nabídku preventivních aktivit po celý školní rok
- podporovat ve výchově ke zdravému životnímu stylu
- rozvíjet a vytvářet správné životní postoje
- začleňovat žáky sociálně znevýhodněných rodin
- zkvalitňovat práci třídních učitelů při práci s kolektivem třídy

7) Vymezení cílové skupiny

Minimální preventivní program je zaměřen na všechny žáky 1. - 9. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence a školní speciální pedagog.

Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů tříd, kde se vyskytly negativní jevy jako šikana nebo výskyt drog (včetně alkoholu). Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany.

8) Způsob realizace

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Klíčové vyučovací oblasti jsou

- oblast přírodovědná (např. biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog atd.)
- oblast zdravého životního stylu (např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně, podmínky správné výživy, volný čas apod.)
- oblast společenskovední (proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím apod.)
- oblast občanské výchovy a výchovy ke zdraví (postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence drog atd.)
- oblast sociálně právní (právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy apod.)

- oblast sociální patologie (postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus apod.)

Celoroční preventivní program je zařazen do osnov v jednotlivých vyučovacích předmětech a je koordinován vyučujícími:

- Přírodověda, přírodopis, prvouka – biologie člověka, životní prostředí – ekologie, viry, bakterie, nemoci;
- Pracovní výchova – rozvoj zájmů a koníčků v pracovních činnostech;
- Výchova ke zdraví – zdravá výživa, rodina, škola, návykové látky, prevence;
- Občanská výchova – rodina, vztahy mezi lidmi, společnost – stát, soudnictví, charakterové vlastnosti člověka, alkohol, kouření, drogy;
- Chemie – nikotin a jiné drogy, jedovaté a návykové látky;
- Tělesná výchova – rozvoj tělesné zdatnosti dětí, turnaje, soutěže;
- Informatika – kyberšikana, bezpečný internet, bezpečnost na sociálních médiích;
- Dějepis, Vlastivěda - chování v mimořádných událostech, zdravý způsob života, výchova proti rasismu, vztahy mezi lidmi.
- Výtvarná výchova a výtvarné soutěže

9) Spolupráce s rodiči

- rodiče jsou prostřednictvím třídních učitelů informováni o realizaci Minimálního preventivního programu na třídních schůzkách (4x ročně), z toho 2x ročně jsou zváni rodiče s dětmi na konzultace v tripartitě “učitel - rodič(-e) - žák” nebo při individuálních rozhovorech. Zákonní zástupci jsou informováni o školních aktivitách, o vyskytujících se problémech a způsobech jejich řešení i o možnostech případné pomoci průběžně na webových stránkách školy, z facebookových stránek školy, a prostřednictvím článků v Hustopečských listech. Užší kontakt s rodiči a rychlejší jednání umožňuje systém Edookit. Pokud se vyskytne závažnější situace, je řešena telefonicky a osobním rozhovorem se zákonnými zástupci žáka.

Minimální preventivní program je součástí výchovně-vzdělávacího procesu naší školy. Je uložen na stránkách školy, v tištěné verzi ve sborovně a u ředitelky školy. Naším cílem je vytvořit ve škole příznivé prostředí pro všechny - žáky, učitele, rodiče i ostatní zaměstnance školy. Vybavit žáky takovými schopnostmi a dovednostmi, aby dokázali řešit konfliktní situace a předcházeli činnostem, které by mohly mít negativní důsledky.